

Yttrande över betänkandet Grundanalys, Förnyelseprogram och Kulturpolitikens arkitektur av Kulturutredningen (SOU 2009:16)**Förslag till beslut****Vänsterpartiet** föreslår landstingsstyrelsen besluta

att avge yttrande till Kulturdepartementet enligt nedan

Det är viktigt att regelbundet göra genomlysningar av kulturpolitiken och vi välkomnar den breda debatt om kulturpolitiken som utredningen har väckt. Vi vill dock avvisa huvuddelen av förslagen och efterlyser i stället en statlig kulturpolitik som stärker kulturens ställning i hela landet och ger fler möjlighet till delaktighet, genom eget kulturskapande och genom tillgång till professionell kultur.

En avgörande brist i utredningen är att den inte utgår från att området ska få någon som helst ekonomisk expansion och inte föreslår några resursförstärkningar på kulturområdet. Den har heller inga förslag för att förbättra villkoren för kulturskaparna, trots att man framhåller att det finns en rad olösta problem. Vi avvisar vidare den instrumentella synen på kulturen som innebär att den i första hand ska motiveras med nytta för andra samhällsområden.

Vi ser inga skäl att avskaffa de kulturpolitiska mål, som beslutats av en enig riksdag 1974 och i stort sett bekräftades 1996. De återstår fortfarande att förverkliga. De föreslagna ändringarna av dessa mål för på intet sätt kulturpolitiken framåt. Det är vidare märkligt att en opolitisk utredning föreslår mål för politiken. De ursprungliga målen från 1974 togs fram av en parlamentarisk utredning.

Vidare måste det fastslås att urvattningen av målet om en kulturpolitik som omfattar alla framstår som såväl oroväckande som omodern. Målet och utmaningen för all modern kulturpolitik måste vara att alla skall omfattas av kulturlivet. Detta mål måste slås fast tydligt och vara ledstjärnan för kulturpolitiken.

Kommersiella krafter kan absolut bidra till kulturlivet. Men i en kulturpolitik som i allt högre grad inkluderar fält där kultur- och näringspolitik möts, blir det ännu viktigare att politiken kan parera för en likriktning och en urvattning av utbudet.

2009-05-19

Ärende 23

Vi anser det också olyckligt och otidsenligt att ta bort målet om att främja internationellt utbyte. Utredningen föreslår att man istället lyfter fram "kultursamarbete" som definieras som samarbete mellan svenska myndigheter eller institutioner och utländska myndigheter eller institutioner, t ex i kunskapsuppbyggande syfte eller i utvecklingssyfte tillsammans med utvecklingsländer. Vi anser att kulturpolitiken även i fortsättningen ska innefatta kulturutbyte som inte begränsas av utvecklingsändamål och som även sker inom det fria kulturlivet.

Vi anser att det är viktigt att staten har ett fortsatt samlat ansvar för landets kulturpolitik. Jämlikheten i hela landet måste garanteras och alla medborgare få del av kulturen, oavsett bostadsort eller social bakgrund. Det kan finnas skäl att se över relationen mellan stat och region. Förslaget till regionalisering, den s.k. portföljmodellen, är dock inte tillfredställande och dessutom inte tillräckligt tydlig. Grunden för den föreslagna modellen är förhandlingar, där garanten för lika behandling ska vara de nationella målen. Eftersom dessa mål föreslås ersättas av en mycket vagt hållen allmän formulering, så finns i praktiken inte denna grund. Det finns en uppenbar risk att portföljmodellen bara blir ett sätt för statsmakten att iscensätta en reträtt från den kulturella regionalpolitiken. Vi ser en stor risk att de regionala och lokala aktörerna, istället för att vinna en ökad frihet över regionens kulturpolitiska resurser, enbart vinner det tveksamma privilegiet att administrera denna kulturpolitiska reträtt.

En stor del av kulturutredningen behandlar "kulturpolitikens arkitektur", organiseringen av de statliga myndigheterna. Här föreslås omfattande förändringar och en betydande centralisering, utan att konsekvenserna för verksamheterna eller konstarnas är utredda. Det är viktigt att ständigt se över hur myndigheter fungerar och hur administrationen ska fungera på bästa sätt för att tjäna sitt ändamål. Vi har dock svårt att se behovet av denna omfattande omorganisation av verksamheter som idag i stort sett fungerar bra. Vi tror att det är olyckligt att centralisera all bidragsgivning till en myndighet, som dessutom ska vara en s.k. "enrådsmyndighet".

För de föreslagna mycket genomgripande förändringarna görs inga kostnadsberäkningar, utan de anses kunna inrymmas inom nuvarande ekonomiska ramar. All erfarenhet visar att så stora omorganisationer kostar såväl pengar som tid. För lång tid framåt skulle det lägga en "död hand" över ett kulturliv, som i stället är i stort behov av förstärkt finansiering och en stark och framsynt kulturpolitik.

2009-05-19

Ärende 23